

Адресы: 422870, РТ Базарлы Матак авылы, Крайнов ур.,58
тел: 2-17-60

Адрес: 422870, РТ с.Базарные Матаки,
ул.Крайнова, 58

факс: (84346) 2-

ПОСТАНОВЛЕНИЕ КАРАР

188№

2015 елның 29 апрел

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» балаларга өстәмә белем бирү муниципаль бюджет мәгариф учреждениесенен исемен үзгәртү турында

2012 елның 29 декабрдәге «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 273-ФЗ номерлы Федераль закон, 2003 елның 06 октябрдәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәнең гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӨ:**

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет мәгариф учреждениесен Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесенә үзгәртәргә.

2. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесене уставын яңа редакциядә расларга.

3. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесене директоры Вафин Рәмис Рөстәм улын Татарстан Республикасы буенча 12 нче районара ИНФНСка гамәлгә кую документларына үзгәрешләр кертү буенча чаралар уздырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Әлки муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары М.А. Платоновага йөкләргә.

Әлки муниципаль районы
Башкарма комитет житәкчесе:

А.Ф. Никошин

«Раслыйм»
Татарстан Республикасы Әлки
муниципаль районы Башкарма
комитет житәкчесе

_____ А.Ф.
Никошин

_____ 2015 ел

"Килештерелде"

Татарстан Республикасы Әлки
муниципаль районының Яшьләр
сәясәте һәм спорт бүлеге
житәкчесе

_____ Р.М.
Гатауллин

_____ 2015 ел

«Кабул ителде»

Татарстан Республикасы Әлки
муниципаль районының
«Балалар-яшүсмерләр спорт
мәктәбе» муниципаль өстәмә
белем бирү бюджет
учреждениесенең гомуми
жыельшы карары белән. 20 ____
елның " ____ " _____
№ беркетмәсе

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘЛКИ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«БАЛАЛАР-ЯШҮСМЕРЛӘР СПОРТ МӘКТӘБЕ» МУНИЦИПАЛЬ
БЮДЖЕТ ӨСТӘМӘ БЕЛЕМ БИРҮ УЧРЕЖДЕНИЯСЕ УСТАВЫ**

(яңа редакция)

I бүлек. Гомуми нигезлэмэләр

1.1. Татарстан Республикасы Әлки районының «Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» балаларга өстәмә белем бирү муниципаль бюджет мәгариф учреждениесе Татарстан Республикасы физик культура, спорт һәм туризм буенча Татарстан Республикасы дөүләт комитетының 2000. 28.01, 12№ карары һәм Татарстан Республикасы Әлки районы хакимиятенең 2000. 01.02, 34№ карары белән төзелде.

1.2. Уставның яңа редакциясе һәм алга таба (Мәгариф учреждениесе) дип аталучы муниципаль бюджет учреждениесенең исеме Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан елда расланды.

1.3. Әлеге Устав Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесенең белем һәм финанс-хужалык эшчәнлеген жайга сала.

1.4. Белем бирү учреждениесенең тулы исеме: Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе.

Мәгариф учреждениесенең кыскартылган исеме: « Әлки районы БЯСМ».

1.5. Белем бирү учреждениесенең юридик адресы: Россия 422870 Татарстан Республикасы, Әлки районы, Базарлы Матак ав., Крайнов ур., 185 йорт

1.6. Белем бирү учреждениесенең фактик адресы: Россия 422870 Татарстан Республикасы, Әлки районы, Базарлы Матак ав., Крайнов ур., 185 йорт

1.7. Мәгариф учреждениесен гамәлгә куючы - Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Башкарма комитеты.

1.8. Белем бирү учреждениесе үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Конституциясенә, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының «Россия Федерациясендә мәгариф турында» законнарына, Балаларга өстәмә белем бирү мәгариф учреждениесе турындагы типик нигезләмәгә, алар нигезендә кабул ителә торган башка закон һәм норматив актларга, шартнамә белән гамәлгә куючы һәм әлеге Устав белән житәкчелек итә. Эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Белем бирү учреждениесе коммерциягә карамаган оешмаларны жайга салучы Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына таянып эш итә.

1.9. Белем бирү учреждениесе эшчәнлек вакытын чикләмичә төзелгән.

1.10. Белем бирү учреждениесе юридик зат булып тора, банк учреждениеләрендә мөстәкыйль баланс, исәп-хисап һәм башка счетлар, тулы исеме булган һәм урнашкан урыны күрсәтелгән түгәрәк мөһер. Үз исеме булган штамплар, бланклар, үз эмблемасы һәм индивидуализациянең башка чаралары булырга мөмкин.

1.11. Белем бирү учреждениесенең уставында каралган һәм белем бирү процессын эзерләүгә юнәлдерелгән финанс-хужалык эшчәнлеген алып бару өлешендә юридик затның хокуклары белем бирү учреждениесе теркәлгән вакыттан барлыкка килә.

1.12. Белем бирү эшчәнлеген алып бару хокукы һәм Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән ташламалар Белем бирү учреждениесендә аңа лицензия (рөхсәт) биргән вакыттан барлыкка килә һәм, әгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы билгеләнмәгән булса, аның гамәле тәмамланганнан соң туктатыла.

1.13. Мәгариф учреждениесендә хезмәткәрләрнең хезмәт эшчәнлеген хезмәт шартнамәсе белән жайга салына, аның шартлары Россия Федерациясенен гамәлдәге законнарына каршы килмәскә тиеш.

1.14. Мәгариф учреждениесендә сәяси партияләрнең, ижтимагый-сәяси һәм дини хәрәкәтләрнең оештыру структураларын булдыру һәм аларның эшчәнлеген рөхсәт ителми.

II кискәк. Оештыру-хокук формасы һәм тибы

2.1. Учреждение коммерциячел булмаган оешма булып тора, лицензия нигезендә белем бирү эшчәнлеген мондый оешма казанышлары өчен төзелгән максатлар нигезендә эшчәнлекнең төп төре буларак гамәлгә ашырыла.

2.2. БЯСМ дәүләт статусы:

Оештыру-хокук формасы - муниципаль бюджет учреждениесе.

тибы - өстәмә белем бирү учреждениесе

төрө - балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе

III Кискәк. Белем бирү учреждениесенен максатлары, бурычлары һәм эшчәнлек төрләре. Белем бирү процессын оештыруның төп характеристикалары.

3.1. Белем бирү учреждениесе гражданның өстәмә белем алуға хокукларын һәм ихтыяжларын канәгатьләндерү, физик культура һәм спорт өлкәсендә физик тәрбиягә, физик культура һәм спорт өлкәсендә белем алуға, белем һәм күнекмәләр алуға, физик тәрбия алуға, сәламәт яшәү рәвешенә культураны формалаштыруға, сәламәтлекне ныгытуға, иң сәләтле балаларны һәм яшүсмерләрне ачыклау һәм сайлап алуға, спорт эзерлеген узуга өчен шартлар тудыруға юнәлдерелгән өстәмә гомуми белем бирү программаларын (өстәмә гомуми үстерү программалары һәм өстәмә һөнәри программалар) үтәү, шулай ук физик культура һәм спорт өлкәсендә кадрлар эзерләүгә юнәлдерелгән өстәмә белем бирү программаларын (өстәмә гомумүстерү программалары) үтәү һәм канәгатьләндерү максатыннан оештырылды.

3.2. Мәгариф учреждениесе физик культура һәм спорт өлкәсендә балаларга өстәмә белем бирү һәм спорт өлкәсендә Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары, Әлки районы муниципаль хокукый актлары һәм әлегә Устав билгеләнгән эшчәнлек предметы һәм максатлары нигезендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыра.

3.3. Белем бирү учреждениесе эшчәнлеген:

- спорт нәтижеләренә ирешү, алга таба спорт белән шөгыйльләнү өчен сәләтле балаларны һәм яшүсмерләрне ачыклау;

- балаларга һәм яшүсмерләргә сайлап куелган спорт төре буенча өстәмә гомуми белем бирү программаларын (гомумүстерү һәм һөнәри

белем бирү) үтәү, массакүләм балалар-яшүсмерләр спортын үстерү таләпләрен үтәү;

- югары квалификацияле спортчылар әзерләү системасын камилләштерү һәм укучыларның спорт квалификациясен күтәрү;

- спорт резервын һәм югары класслы спортчыларны спорт әзерлегенен федераль стандартлары нигезендә әзерләү һәм аларның район, республика һәм халыкара ярышларда уңышлы чыгыш ясауларын тәмин итү;

- даими рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүче балаларның һәм яшьләрнең колачлауны арттыру;

- балаларны жәмгыятьтәге тормышка яраклаштыру;

- гражданлык һәм Ватанга мөхәббәт тәрбияләү;

- спорт төрләре буенча төрле дәрәжәдәге спорт чараларын планлаштыру, оештыру һәм уздыру системасының эшчәнлеген тәмин итүдә катнашу;

- Әлки муниципаль районы, Татарстан Республикасы һәм Россия Федерациясе территориясендә физик культураны һәм спортны популярлаштыруда, пропагандалауда һәм үстерүдә катнашу.

3.4. Уставы максатларына ирешү һәм бурычларын үтәү өчен мөгариф учреждениесе:

- балаларның һәм үсмерләрнең таләпләрен, гаилә ихтыяжларын, районның социаль-иқтисадый үсеш үзенчәлекләрен һәм традицияләрен исәпкә алып, белем бирү эчтәлеген мөстәкыйль билгели һәм үз эшчәнлегенә программасын эшли;

- спорт һәм физик культура өлкәсендә үсештәге спорт төрләре буенча бүлекләрдә, үрнәк уку программаларынан һәм спорт әзерлегенен федераль стандартларынан чыгып, мөгариф, физик культура һәм спорт өлкәсендә идарә органнары тарафыннан билгеләнгән өстәмә гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыра;

- еллык укуыту планын, спорт-массакүләм чараларының календарь планнарын эшли һәм раслый;

- районның гомумбелем бирү учреждениеләренә спортның культуралы төрләре буенча методик һәм спорт-массакүләм эшне оештыруда ярдәм итә, районның физик культура укуытучылары методик берләшмәсе белән хезмәттәшлек итә;

- республика территорияль спорт федерацияләре, Россиянең спорт һәм ижтимагый оешмалары, башка дөүләтләр белән спорт, эшлекле элементләренә үстерә һәм ныгыта;

- педагогларның, арбитрларның, тренер-укуытучыларның, физик культура укуытучыларының һәм ярышларның һәм башка чараларның ижтимагый оештыручыларының квалификациясен күтәрү өчен семинарлар оештыра;

Массакүләм чаралар оештыра һәм үткәрә, уртак хезмәт, балаларның, ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) ялы өчен кирәкле шартлар тудыра;

рәсми ярышларда катнашуга әзерлек максатыннан мәктәп һәм район жыелма командалары әгъзалары өчен укуыту-тренировка жыеннары үткәрә;

- мөгариф учреждениесе статусын Россия Федерациясенә гамәлдәге законнары нигезендә билгели торган уку-укуыту программаларынан читтә түләүле нигездә өстәмә гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыра;

- гражданнарның сәламәтлеккә ярдәм итү һәм ныгыту, физкультура-савыктыру һәм спорт ялын уздыру ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен түләүле өстәмә хезмәтләр күрсәтә.

3.5. Белем бирү учреждениесенең төп эшчәнлеген булып физик культура һәм спорт өлкәсендә гомуми белем бирү программаларын (гомумүстерү һәм һөнәри белем алу программаларын) гамәлгә ашыру тора.

Физик культура һәм спорт өлкәсендә гамәлгә ашырыла торган белем бирү программалары тренировка һәм методика эшчәнлеген оештыруның түбәндәге үзенчәлекләрен исәпкә алып эшләнә:

3.5.1 Спорт төрләре буенча:

- спортның уен төрләре;
- командалы спорт төрләре;
- катлаулы-координация спорт төрләре;
- циклик спорт төрләре;
- тизйөрешле-көч спорт төрләре;
- спорт көрәшләре;

3.5.2. Россия Федерациясендә спорт төрләре һәм спорт дисциплиналары буенча Бөтенроссия спорт төрләре реестрына кертелгән танылган спорт төрләре буенча.

3.5.3. Әзерлекнең этаплары һәм чорлары буенча.

3.6. Физик культура һәм спорт өлкәсендә өстәмә гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашырудан тыш, белем бирү учреждениесе гомуми физик әзерлек төркемнәрендә дәресләр үткәрергә хокуклы.

3.7. Үз эшчәнлеген нәтижелерәк оештыруны тәмин итү максатларында белем бирү учреждениесе Россия Федерациясе законнары нигезендә юридик һәм физик затлар белән төзелгән шартнамәләр нигезендә түләүле шартларда эшчәнлекнең түбәндәге төрләрен гамәлгә ашырырга хокуклы:

- шартнамәләр нигезендә түләүле белем бирү хезмәтләрен күрсәтү, төрле спорт төрләре буенча юридик һәм физик затлар белән төзелә торган хезмәтләрне күрсәтүгә;

- спорт һәм физкультура чараларын оештыру һәм үткәргү;

юридик һәм физик затларга билгеләнгән эшчәнлек өлкәсендә мәгълүмат һәм консультация хезмәтләре күрсәтү;

- эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәсендә конференцияләр, семинарлар һәм практикумнар оештыру һәм уздыру.

3.8. Гамәлгә куючы әлеге Уставта каралган төп эшчәнлек нигезендә белем бирү учреждениесе өчен муниципаль бирем билгели.

3.9. Белем бирү учреждениесе муниципаль биремне үтәүдән баш тартырга хокуклы түгел.

3.10. 3.8 пунктта күрсәтелгән биремнәрдән, гамәлгә куючы биремнәреннән һәм йөкләмәләреннән тыш, мәгариф учреждениесе үз теләге белән төп эшчәнлеккә караган эшләрне башкарырга, гражданнар һәм юридик затлар өчен бер үк төрле хезмәтләргә федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә бертөрле хезмәт күрсәткән өчен түләү алырга хокуклы.

3.11. Белем бирү учреждениесендә укуту һәм тәрбия рус һәм татар телендә алып барыла.

3.12. 4 яшьтән 18 яшькә кадәрге балаларны ирекле нигездә кабул

итэлэр. Аерым очракларда гомуми һәм югары һөнәри белем бирү учреждениеләрендә 18 яшьтән өлкәнрәк затларны (студентларны) уку туны давам итү рөхсәт ителә (21 яшькә кадәр)

3.13.Белем бирү учреждениесе массакуләм спорт белән шөгыльләну өчен каршылыгы булмаган, укырга керү һәм алу өчен бертигез шартлар, ә югары казанышлар спорты өчен перспективасы булган укучыларга аларның осталыгын камилләштерү өчен кирәкле шартлар тудыра.

3.14. Мәгариф учреждениесе, балаларның сорауларын, гаилә, мәгариф учреждениеләре, балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре ихтыяжларын, шәһәрнең социаль-икътисадый үсеш үзенчәлекләрен исәпкә алып, белем бирү процессын оештыруда мөстәкыйльлеккә ия.

3.15.Белем бирү учреждениесе спорт-сәламәтләндрү юнәлеше төркемнәрендә, башлангыч эзерлектә, уку-күнегүләр һәм спорт осталыгын камилләштерү төркемнәрендә белем бирү процессын тормышка ашыра.

3.16. Мәгариф учреждениесе физик культура һәм спорт өлкәсендә өстәмә гомуми белем бирү программаларын (гомумүстерү һәм һөнәри белем бирү) РФ Мәгариф министрлыгы, РФ Спорт министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән, авторлык һәм эш программалары тормышка ашыра.

Өстәмә гомуми белем бирү программаларын (гомумүстерү һәм һөнәри белем бирү) эшлэгәндә Белем бирү учреждениесе таяна:

- Бердәм бөтенроссия классификациясе турында нигезләмә;
- спорт төрләре буенча якынча программалар;
- физик культура һәм спорт өлкәсендә өстәмә гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыру шартларына һәм әлеге программалар буенча уку срокларына карата федераль дәүләт таләпләре нигезендә өстәмә гомуми белем бирү программалары;
- спорт эзерлеге программалары буенча - спорт эзерлегенә федераль стандартлары нигезендә;

- Спорт мәктәпләре өчен уку программасының типовой план-проспекты (ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ И УОР);

3.17. Белем бирү программалары белем бирү этапларының һәркайсы башлангыч чордан башлап давамлы булып тора, ягъни алдагы һәр программа алдагысына нигезләнә.

3.18. Физик культура һәм спорт өлкәсендә өстәмә гомуми белем бирү программалары түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- шәхесне физик тәрбиялүгә, сәләтле балаларны ачыклауга, физик культура һәм спорт турында башлангыч белем алуга юнәлдерелгән өстәмә гомумүстерү программалары (физик тәрбия һәм физкультура-савыктыру программалары);

* - өстәмә физик культура һәм спорт өлкәсендә профессиональ программалар, алар сәләтле балаларны сайлап алуга, аларны физик яктан тәрбиялү һәм физик яктан үстерү өчен шартлар тудыруга, физик тәрбия һәм спорт өлкәсендә башлангыч белем, күнекмәләр алуга һәм спорт эзерлеге этапларын үзләштерүгә эзерлеккә юнәлтелгән.

3.19. Физик культура һәм спорт өлкәсендә өстәмә гомуми белем бирү программаларын үзләштерүче укучылар өчен белем бирү учреждениесе

спорт экипировкасын, спорт инвентарьларын һәм жайланмаларын, тренировка, физкультура, спорт чараларын үткөрү урынына баруны һәм кире кайтуны, тренировка, физкультура, спорт чараларын уздыру, туклану һәм яшәү чорында туклануны, медицина ярдәме белән тәэмин итә.

Спорт экипировкасы, спорт жиһазлары һәм жиһазлары, туклану, шулай ук тренировка, физкультура һәм спорт чараларына баруны оештыру Мәгариф учреждениесенә оештыручысы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3.20. Белем бирү учреждениесендә уку процессы масса күләм спортны, югары казанышлар спортын үстерүгә юнәлтелгән. Шәхеснең танып белүгә һәм иҗат итүгә, физкультура-савыктыру һәм спорт ихтыяжларын канәгатьләндерүгә мотивациясе.

3.21. Тренировка процессын оештыру еллык уку планы нигезендә төзелә, календарь планнары, дәресләр расписаниесе белән регламентлана, ул ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) теләкләрен исәпкә алып, укучыларның ялын, ялын иң уңай режимын билгеләү, аларны гомуми белем бирү оешмаларында уку, дәүләт санитар-эпидемиология нормаларында һәм Кагыйдәләрдә билгеләнгән яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып, тренер-укытучылар тарафыннан тәкъдим ителә.

3.22. Белем бирү учреждениесе барлык яшь төркемнәре спортчыларын әзерләүнең бурычларының, чараларының, ысулларының, оештыру формаларының давамлылыгын тәэмин итүче фәнни эшләнгән күпьеллык спорт әзерлеге системасы нигезендә уку-тренировка процессын оештыра.

2.23. Белем бирү учреждениесендә уку-тренировка процессының төп формалары:

- бөтен спорт сезоны давамында бер педагогик хезмәткәр яки бер төркем белгечнең уку планы буенча эше;

- бер үк вакытта берничә белгеч белән бер үк вакытта сайлап алынган спорт төренең (спорт төрләре төркеменә) спецификасын исәпкә алып, йә спорт әзерлегенең федераль стандартлары яисә федераль дәүләт таләпләре нигезендә бер үк вакытта берничә белгеч беркетелгән ике һәм аннан да күбрәк педагогик хезмәткәр һәм башка белгечләрнең эше.

- бригадада эшләү ысулы (бер педагогик хезмәткәрнең конкрет күләмне, катлаулылыгын һәм эш үзенчәлеген исәпкә алып, әзерләү этаплары буенча тренировка процессын башкаручы, белем алучылар контингенты белән турыдан-туры бер педагогик хезмәткәрнең белем бирү һәм спорт әзерлеге программасын гамәлгә ашыру эше) конкрет күләмне, катлаулылыгын һәм эш үзенчәлеген исәпкә алып.

- төркемле уку-тренировка һәм теоретик дәресләр, шәхси планнар буенча эш (спорт осталыгын камилләштерү төркемнәрендә мәжбүри), медик-торгызу чаралары, тест һәм медицина контроле, ярышларда, матч очрашуларында, уку-тренировка жыйнагында катнашу, инструктор һәм судьялар практикасы.

3.24. Белем бирү учреждениесендә уку елы 01 сентябрьдән башлана.

Белем бирү учреждениесендә уку планы белем бирү учреждениесе шартларында турыдан-туры 46 атнага исәпләнгән, өстәмә рәвештә, спорт-сәламәтләнדרү лагере шартларында яисә актив ял чорына укучыларның шәхси планнары буенча 6 атна.

Уку-тренировка процессының, спорт әзерлегенең һәм актив ял итүне

ел дәвамьнда тээмин итү өчен каникул чорьнда даими яки алмашьнучан контингент белэн спорт-савьктыру лагерьлары оештырыла.

3.25. Этаплар буенча төркемнэрне туплау яңа уку елының 1 сентябреннән 30 сентябренә кадәр, агымдагы уку елының 1 октябреннән дә соңга калмьйча, укучылар составьна керү һәм укыту төркемнэрен формалаштыру турьнда боерьк тутырып гамэлгә ашырыла. Муниципаль биремне үтәү кьсаларьнда уку елы дәвамьнда яңа уку төркемнэрен яңадан рэсмилэштерү яки ачу мөмкин.

3.26. Оештыру-методик һәм медицина талэплэрен үтэгэндэ Белем бирү учреждениесе, укыту программасы белэн тэкьдим ителгэн яшь диапазоньнда балаларны башлангыч эзерлэү төркеменә жыю шарты белэн, спорт эзерлегенэң спорт-савьктыру этабына иртэ балалар жыелмасын кертергә мөмкин.

Элеге жыелманың шартлары:

- баланың ата-ананың берсенэң (законлы вэкиленэң) язма гаризасы булу;

- баланың сэлэмэтлеге торьшы турьнда сайланган спорт төре белэн шөгьльлэнү мөмкинлеге күрсэтелгэн медицина белешмэсе;

- кече яшьтэге балаларга физик тэрбия бирү методикасы бэян ителгэн уку программасы булу.

3.27. Вакантлы урыннар булган очракта, белем бирү учреждениесенэ балаларны өстэмэ рэвештэ уку елы дәвамьнда кабул итэргэ мөмкин.

Белем бирү учреждениесе спорт эзерлеген уздыручы балаларны һәм затларны муниципаль хезмэт күрсэтүлэргэ түлэүле нигездэ билгелэнгэн муниципаль биремнән тыш кабул итэргэ хокуклы.

3.28. Белем бирү учреждениелэренэ балаларны башлангыч эзерлек этабына кабул итүнең минималь яше сайлап куелган спорт төренэ бэйле һәм балаларга өстэмэ белем бирү учреждениелэренэ талэплэр һәм Россия Федерациясендэ спорт мэктэплэре эшчэнлеген оештыру буенча методик тэкьдимнэр нигезендэ Санитар-эпидемиологик талэплэр нигезендэ билгелэнэ.

3.29. Спорт эзерлеге төркеменэ кабул ителгэндэ баланың хэле турьнда белешмэ кирэк, э спорт этапларына кергэндэ, башлангыч эзерлектән башлап спорт эзерлегенэ - спорт эзерлегенэң федераль стандартларында билгелэнгэн контроль-тэржемэ нормативларын үтәү кирэк.

3.30. Белем бирү учреждениесенэ кабул иткэндэ, директор укучыларны һәм аның ата-аналарын (законлы вэкиллэрне) Белем бирү учреждениесенэң Уставы, белем бирү эшчэнлеген алып бару хокукына лицензия, мэгариф учреждениесенэң гамэлгә ашырыла торган һәм расланган төп белем бирү программалары белэн физик культура һәм спорт өлкэсендэ идарэнең Федераль органы тарафыннан тэкьдим ителгэн спорт төрлэре буенча үрнэк программалар һәм белем бирү программалары нигезендэ таныштырырга тиеш.

3.31. Төркемнэргэ кабул итү тренер-укытучылар исемлеклэрен тэкьдим итү буенча гамэлгә ашырыла һәм мэгариф учреждениесе директоры боерьгы белэн рэсмилэштерелэ. Кабул итүдән баш тарткан очракта, мэгариф учреждениесе директоры, баш тартуның сэбэплэрен күрсэтеп, ата-аналарның (законлы вэкиллэрнең) гаризасын визалый.

3.32. Уку-тренировка процессы спорт төрөннән, спорт стажыннан һәм күпьяеллык эзерлек этапларында укучыларның спорт эзерлеге дәрәжәсеннән чыгып гамәлгә ашырыла.

3.33. Күпьяеллык спорт эзерлегенен оештыру структурасы күпьяеллык эзерлек этапларын гамәлгә ашыруга нигезләнә:

- спорт-савыктыру (укуыту 11 яшькә кадәр);

- башлангыч эзерлек (уку озынлыгы 1-3 ел);

- тренировка этабы (спорт махсуслашуы этабы) (укуыту озынлыгы 4-5 ел);

- спорт осталыгын камилләштерү (укуыту озынлыгы 3 ел).

3.34. Спорт-сәламәтләндрү һәм башлангыч эзерлек этабына, балаларга өстәмә белем бирү мәгариф учреждениеләренә карата санитар-эпидемиологик таләпләр нигезендә, медицина күрсәткечләре каршылыклары булмаган барлык спорт төре белән шөгыйльләнергә теләүчеләр кабул ителә. Балаларны өлкәнрәк яшьтә кабул итү рөхсәт ителә. Барлык теләүчеләрне башлангыч эзерләү төркеменә кабул и мөмкин булмаганда, сайлап алу контроль нормативларын тапшыру нәтижәләре буенча башкарыла. Сайлап алуны уздыру тәртибе белем бирү учреждениесә тарафыннан билгеләнә һәм жәмәгатьчелеккә житкерелә.

3.35. Укучыларның укуыту-тренировка этабында эзерлек дәрәжәсенә таләпләр һәм аларны күчерү Педагогик совет тарафыннан спорт төрләре буенча уку программалары таләпләрен исәпкә алып билгеләнә. Әгәр спорт эзерлегенен бер этабында (спорт-сәламәтләндрү этабыннан тыш) спорт эзерлеге узу нәтижәләре сайлап алынган төре яисә спорт төрләре (спорт дисциплиналары) буенча спорт эзерлегенен федераль стандартлары билгеләгән таләпләргә туры килмәсә, киләсә этапны узу рөхсәт ителми. Сәламәтлеге торышы буенча каршы килмәгән контроль-күчерү нормативларын үтәмәгән укучылар дәрәснә кабат укуыту елында, әмма 2 елдан артык булмаган вакытта дөвам итәргә мөмкин.

3.36. Уку-тренировка этабында сайлап алу критерийлары жәмәгатьчелеккә житкерелә. Сайлап алу шартлары гражданның хокукларын үтәүне гарантияләргә һәм күпьяеллык эзерлекнен тиешле этабында күнекмәләр программаларын үзләштерүгә һәм спорт осталыгы дәрәжәсенә ирешүне тәмин итәргә тиеш.

3.37. Гамәлгә куучы белән килешенеп, тиешле шартлар булган очракта, мәгариф учреждениесә беренче өлкән разрядны башкарганда, индивидуаль спорт төрләрендә спорт мастерлыгына кандидат булганда, спортның уен төрләре буенча спорт осталыгын камилләштерү төркемнәрен ачарга хокуклы.

Спорт осталыгын камилләштерү этабы махсус физик сыйфатларны үстерүне, техник-тактик һәм психологик эзерлекне үстерүне, ярыш эшчәнлеге шартларында осталыкны һәм күнекмәләрне камилләштерүне, спорт мотивациясенен югары дәрәжәсен саклап калуны тәмин итә; сәламәтлекне саклап калу, Татарстан Республикасы, Россия Федерациясә яшүсмерләр жыелма командалары составына спортның үсә торган төрләре буенча керергә һәм Россия Федерациясә нормативларын үтәргә мөмкинлек бирә торган тотрыклы нәтижәләргә ирешү максатларында перспективалы укучыларны махсуслаштырылган эзерләргә мөмкинлек бирә. Спорт осталыгын камилләштерү этабына спорт буенча эзерлекнен Федераль

стандартлары таләпләре нигезендә спортчылар (укучылар) кабул ителә. Бу этапта алдагы уку елларына күчерү спорт күрсәткечләре артуның уңай динамикасы булганда гамәлгә ашырыла.

3.38. Бер төркемгә төрле яшътәге һәм спорт әзерлеге буенча белем алуучыларны берләштергәндә аларның спорт осталыгы дәрәжәләрендәге аермасы ике спорт разрядыннан артмаска тиеш.

3.39. Укучыларны киләсе уку төркеменә (шул исәптән вакытыннан алда да) яисә спорт әзерлеге этабына күчерү дәрәсләр стажы, гомуми һәм махсус физик әзерлекнең контроль нормативларын үтәү, шулай ук табиб бәяләмәсе нигезендә Мәгариф учреждениесе директоры боерыгы белән рәсмиләштерелә.

Башлангыч әзерлек төркемнәрендә контроль нормативларын үтәмәгән укучылар, аларның физиологик мәгълүматларын исәпкә алып, укытуучыларның шәхси гаризасы буенча Белем бирү учреждениесе киләсе уку елы төркеменә күчерелә.

3.40. Укучыларны, кирәк була калса, бер тренер-укытучыдан икенчесенә күчерү, тренер-укытуучылар белән килешеп, вакантлы урыннар булганда, ата-ана (законлы вәкил) гаризасы буенча һәм әзерлекнең шул ук этабында контроль нормативларны тапшырганда мөмкин.

Башка спорт төренә күчү ата-ананың (законлы вәкилнең) гаризасы һәм тиешле әзерлек этабы өчен контроль нормативларны мәжбүри тапшыру буенча гамәлгә ашырыла.

3.41. Спорт разрядларының билгеләнгән нормаларын һәм таләпләрен үтәгән, укучыларга спорт разрядларының спорт квалификациясен бирү һәм спорт буенча инструктор һәм спорт буенча судья исеме бирү турындагы карарны квалификация комиссиясе кабул итә. Квалификация комиссиясенә эш тәртибен тиешле локаль акт билгели. Комиссиянең разрядлар һәм исемнәр бирү турындагы карары мәгариф учреждениесе буенча боерык белән рәсмиләштерелә.

3.42. Белем бирү учреждениесе спорт төре буенча өстәмә программа үзләштергән затларга белем бирү учреждениесендә билгеләнгән үрнәк һәм тәртиптә белем турында документ бирергә хокуклы.

3.43. Укучыларны Белем бирү учреждениесеннән чыгару Педагогик совет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Белем бирү учреждениесен тәмамлаучы булып 18 яшъкә житкән яисә өстәмә гомуми белем бирү программасының тулы курсы үзләштергән укучы санала.

3.44. Уку-тренировка төркемнәреннән чыгару белем бирү учреждениесенә төп гомуми белем баскычын тәмамлау һәм гомумүстерү яки һөнәри белем бирү буенча өстәмә гомуми белем бирү программасын үтәү тәртибендә башкарыла.

3.45. Спорт төрләре буенча Бердәм бөтенроссия спорт квалификациясенә разряд таләпләрен үтәгән укучыларга Россия Федерациясе Спорт, туризм һәм яшъләр сәясәте министрлыгы тарафыннан расланган һәм Белем бирү учреждениесе мөһере белән таныкланган спортчыларның зачет классификация кенәгәләре бирелә.

3.46. Белем бирү учреждениесендә укыту төркемнәре саны белем бирү процессын тормышка ашыру шартларына һәм аларга ихтыяжга бәйле рәвештә ел саен Педагогик совет белән билгеләнә.

3.47. Хезмәтне саклау һәм техника иминлеген һәм спорт әзерлеген

федераль стандартларын исәпкә алып, гамәлдәге норматив документлар, укуыту программасы нигезендә төркемнәрнең тулылыгы һәм укуыту-тренировка йөкләнеше күләме билгеләнә.

- спорт-сәламәтләндрерү һәм башлангыч әзерлек төркемнәрендә укучыларның минималь саны - 10 кеше, максималь саны 30 кешедән артмаска тиеш;

- башлангыч махсулаштырылган укучылар өчен спорт белгечлегенә тренировка этабында укучыларның минималь санлы составы - 8 кеше, максималь - 20 кеше;

- тирәнтен белем алучылар өчен минималь санлы состав - 3 кеше, максималь - 16 кеше;

- спорт осталыгын камилләштерү этабында минималь санлы состав - 1 кеше, максималь - 14 кеше;

- спортның команда төрләрендә төркемнең максималь составы рәсми спорт ярышларын үткөрү нигезендә һәм аларда катнашу өчен гариза нигезендә билгеләнә.

3.48. Контроль нормативларны тапшыру формасында еллык аттестация уку елы ахырында уздырыла.

3.49. Укучыларны спорт әзерлегенә киләсе этабына күчәргәндә, комиссия спорт төре өчен программаларның контроль нормативларына, спорт әзерлегенә федераль стандартларына, яки педагогик совет тарафыннан эшләнә торган программаларга житәкчелек итә.

3.50. Уку-тренировка дәресләре мәгариф учреждениесе директоры раслаган расписание нигезендә уздырыла.

3.51. Физик культура һәм спорт өлкәсендә белем бирү программаларын, шулай ук спорт әзерлеге программаларын гамәлгә ашырганда бер укуыту-тренировка дәресләренәң дәвамлылыгы, яшь үзәнчәлекләрен һәм шөгыйльләнүчеләрне әзерләү этабын (чорын) исәпкә алып, академик сәгәтләрдә исәпләнә һәм артмаска да мөмкин:

- спорт-савыктыру этабында һәм башлангыч әзерлек этапларында - 2 сәгәт;

- күнегүләр ясау этабында (спорт белгечлеге этабында) - 3 сәгәт;

- спорт осталыгын камилләштерү этабында - 4 сәгәт.

3.52. Укучылар өчен бер академик сәгәт озынлыгы - 45 минут.

3.53. Күнегү йөкләнеше күләме өстәмә гомуми белем бирү программалары, спорт әзерлегенә федераль стандартлары һәм дәүләт санитар-эпидемиологик кагыйдәләре һәм нормалар белән билгеләнә:

- спорт-савыктыру чорында - атнага 4-6 сәгәт;

- укуытуның 1 елын башлангыч әзерлек төркемнәрендә - атнага 6 сәгәт;

- белем бирү елының 2нче һәм 3 нче башлангыч әзерлек төркемнәрендә - атнага 8-9 сәгәт;

- башлангыч белгечлек төркемнәрендә - атнага 12-14 сәгәт;

- тирәнтен махсулашу төркемнәрендә - атнасына 16-20 сәгәт;

- спорт осталыгын камилләштерү төркемнәрендә - атнага 24-28 сәгәткә кадәр.

3.54. Уку-тренировка эшенәң тиешле режимы максималь булып тора һәм, спорт төренәң һәм әзерлек бурычларының үзәнчәлегенә карап, белем бирү учреждениесе тарафыннан билгеләнә.

3.55. Белем бирү процессының эчтәлеге Педагогик совет тарафыннан билгеләнә.

3.56. Белем бирү учреждениесе белем алуучыларны арадаш аттестацияләүнең бәяләү системасын, тәртибен һәм вакыт аралыгын сайлап алуда мөстәкыйль рәвештә эшли. Арадаш аттестация елына бер-ике тапкыр гомуми һәм махсус физик эзерлек буенча зачет контроль нормативлары рәвешендә үткәрелә, алар белем бирүнең һәр этабында тапшырыла.

Спорт разрядлары төрле дәрәжәдәге квалификация ярышларында башкарыла.

3.57. Белем бирү учреждениесеннән балаларны чыгару түбәндәге очрактарда директор тарафыннан башкарыла:

- ата-аналар (законлы вәкилләр) гаризасы буенча баланың мәгариф учреждениесендә булуын тоткарлый торган баланың сәламәтлеге торышы турында медицина бәяләмәсе нигезендә

3.58. Укучыларны шәхси һәм команда спорт төрләрендә, спорт дисциплиналарында эзерләү өчен, шул исәптән спортның уен төрләре буенча муниципаль, региональ, бөтенроссия һәм халыкара ярышларга эзерләнү көненә ике тапкыр тренировка дәрәсләрендә 12 көн дәвамлылыгы буенча уку-тренировка жыйнагы үткәрелә, бер дәрәснен озынлыгы дәрәсләр расписаниесе нигезендә көненә 4 академик сәгаттән артмаска тиеш.

3.59. Уку елы тәмамлангач һәм каникул чорында белем бирү учреждениесендә төркемнең составы булган составның 50% ын тәшкил итәргә мөмкин.

3.60. Спорт-сәламәтләндрү юнәлешендәге төркемнәрдә мәгариф учреждениеләрендә өстәмә физик культура дәрәсләрен үткәргә сәгатләр куллану мөмкин.

Бу очракта исемлек составы Мәгариф оешмасының сыйныф журналындагы язмаларга туры килә. Спорт-сәламәтләндрү төркемнәрендә һәм өлешчә башлангыч эзерлек төркемнәрендә дәрәсләр мәктәпләренң уку-оешмалары базасында тренер-укытучылар тарафыннан үткәрелә.

3.61. Уку-тренировка процессын медицина ягынан тәэмин итү:

- укучыларны медицина күзәтүе елына кимендә 2 тапкырдан уздырыла;

- ярышларда катнашу алдыннан, ярышларда катнашучыларга өстәмә медицина тикшерүе уздырыла;

- кичерелгән авыру яки имгәнүләрдән соң, укучыларга спорт белән шөгыльләнү дөвалаучы табибтан белешмә белән генә рөхсәт ителә;

- тирәнтен медицина тикшерүе (табиб контроле) һәм белем алуучыларны спорт ярышларында катнашуга кертү турында медицина бәяләмәсен рәсмиләштерү медицина хезмәтләрен күрсәтү турындагы шартнамә буенча махсулаштырылган медицина учреждениеләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.62. Белем бирү учреждениесендәге дисциплина укучыларның, педагогик хезмәткәрләрнең, ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) кешелек дәрәжәсенә хөрмәткә нигезләнгән. Укучыларга карата физик һәм психик көч куллану рөхсәт ителми.

3.63. Бик яхшы спорт нәтижәләре, ижтимагый-файдалы эшчәнлектә

актив катнашуы һәм укучыларның үз-үзләрен тотышы өчен грамоталар һәм рәхмәт белдерү белән бүләкләнеләр.

IV кисәк. Белем бирү процессында катнашучыларның хокуклары һәм бурычлары.

4.1. Белем бирү учреждениесендә белем бирү процессында педагогик хезмәткәрләре, ата-аналары (законлы вәкилләре) 4 яшьтән алып 18 яшькә кадәрге укучылар катнаша. Аерым очракларда 18 яшьтән өлкәнрәк затларны Белем бирү учреждениесендә укытуны дәвам итү рәхсәт ителә. Гомуми һәм һөнәри белем бирү учреждениеләрендә укучылар (студентлар) булып торучылар (21 яшькә кадәр).

4.2. Мәгариф учреждениесендә укучылар хокукы:

- өстәмә белем алу;
- мәгариф учреждениесе идарәсендә катнашу;
- үз фикереңне иркен белдерергә, мәгълүмат алырга, белем бирү учреждениесе эшчәнлегенә мәсьәләләрен хәл итүдә катнашуга кагылышлы теләсә кайсы төр тәкъдимнәр һәм идеяләр кертергә;
- белемнәргә объектив бәя;
- Белем бирү учреждениесендә укыган вакытта физик һәм психик көчләнүнең, шәхесне хурлауның барлык формаларыннан яклану;
- белем бирү программалары нигезендә, шулай ук шәхси укыту планы буенча укыту;
- әлеге Устав нигезендә өстәмә, шул исәптән түләүле белем бирү хезмәтләрен алу;
- квалификацияле ярдәм алу һәм укытудагы кимчелекләренә коррекцияләү;
- мәгариф учреждениесенең жиһазларын, мөлкәтен һәм пособиеләрен билгеләнгән тәртип нигезендә файдалану;
- РФ законнарында билгеләнгән тәртиптә социаль ташламалар һәм гарантияләр.

4.4. Укучылар бурычы:

- мәгариф учреждениесе Уставы таләпләрен үтәргә;
- даими рәвештә теоретик, гомуми һәм махсус физик әзерлеккә арттырырга, спорт осталыгын камилләштерергә;
- шәхси һәм төркем дәрәсләренә билгеләнгән планнарын үтәргә;
- куркынычсызлык техникасы кагыйдәләрен үтәргә;
- спорт режимын һәм гигиена таләпләрен үтәргә;
- спорт белән шөгыйльләнүне уңышлы уку белән яраштырырга;
- системалы рәвештә укыту-тренировка дәрәсләренә йөрергә;
- тәртип һәм дисциплина сакларга;
- педагогик хезмәткәрләрнең күрсәтмәләрен үтәргә;
- дисциплиналы һәм мәдәни тәртип үрнәгә булырга;
- коллективының традицияләрен хушларга һәм арттырырга;
- спорт-массакүләм чараларда һәм ижтимагый файдалы хезмәттә актив катнашырга;
- ярышларда чыгыш ясарга;
- медицина контроленең таләпләрен төгәл үтәргә, даими рәвештә диспансеризация узарга;
- спорт жиһазларына һәм мөлкәтенә сак карый.

4.5. Белем бирү учреждениесендә укучылар спорт уңышлары, үрнәк тәртибе, мәгариф учреждениесенең ижтимагый тормышында актив катнашуы өчен бүләкләнәләр.

4.6. Укучыларга тыела:

- корал, спиртлы эчемлекләр, тәмәке әйберләре, токсик һәм наркотик матдәләр алып килергә, таратырга яисә кулланырга;

- шартлауларга, януларга һәм агулануларга китерергә мөмкин булган теләсә нинди предмет һәм матдәләр кулланырга;

- ил, белем бирү учреждениесенең, шулай ук башка укучыларның абруен төшерә торган атрибутлар, символика алып килергә һәм кулланырга;

- мәгариф учреждениесендә һәм ана якин территориядә куркынычсызлык техникасы кагыйдәләрен бозарга;

- әйләнә-тирәдәгеләр өчен куркыныч физик һәм мораль нәтижеләргә китерерлек һәм сәламәтлеккә зыян китерүче теләсә нинди гамәлләр кылырга;

- цензурасыз сүзләр әйтергә.

4.7. Ата-аналар (законлы вәкилләр) хокуклы:

-мәгариф учреждениесе Уставы, белем бирү эшчәнлеген алып бару хокукына лицензия һәм белем бирү процессын оештыруны регламентлаштыра торган башка документлар белән танышырга;

- өстәмә түләүле белем яисә түләүсез хезмәт күрсәтүләренә оештыру буенча тәкъдимнәр кертергә;

- балаларга кагылышлы мәсьәләләр буенча мәгариф учреждениесе администрациясенә тәкъдимнәр, шикаятьләр, искәرمәләр белән мөрәжәгать итәргә;

- педагогик хезмәткәр яки администрация ризалыгы белән тренировкаларда катнашу;

- теләсә нинди мәсьәлә буенча үз фикереңне әйтү;

- спорт чараларын үткәрүдә катнашырга.

4.8. Ата-аналар (законлы вәкилләр) бурычлы:

- әлеге Белем бирү учреждениесе Уставын үтәргә;

- балаларының тренировкаларга йөрүен һәм ярышларында катнашуны контрольдә тотарга;

- даими рәвештә ата-аналар жылышында катнашырга;

- балалары китергән зыянны (мөлкәтне бозу һ.б.) капларга;

- балаларының үз-үзен тотышын, мәшгульлеген, көндәлек режимын контрольдә тотарга.

4.9. Педагогик хезмәткәрләр хокуклы:

- мәгариф учреждениесе идарәсендә катнашу;

- үз һөнәри абруен һәм абруен яклау;

- уку әсбапларын һәм материалларны, белемнәрне, белемнәрне бәяләү методларын, сәләтләрен сайлау иреге һәм куллану;

- Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән социаль гарантияләр һәм ташламалар һәм районда педагогик хезмәткәрләргә бирелә торган өстәмә ташламалар;

- кыскартылган эш атнасы, озынайтылган түләүле отпускка һәм гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә социаль ярдәмнең башка чараларына;

- өзлексез укытучы булып эшлэгәндә, 10 ел саен озак вакытлы (1 елга кадәр) отпуск;

- хезмәт коллективының гомуми жыйылышында фикер алышуда һәм карар кабул итүдә катнашу.

4.10. Педагогик хезмәткәрләр бурычлы:

- мәгариф учреждениесе Уставы таләпләрен, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазыйфаи инструкцияне үтәргә;

- хезмәт дисциплинасын төгәл үтәргә;

- финанс хисапларын үз вакытында тапшырырга;

- ярышлар үткәру документациясен рәсмиләштерүгә житди карарга;

- муниципаль (дәүләт милкен) сакларга, укучыларда мөлкәткә карата сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләргә;

- матди кыйммәтләрне һәм документларны саклауның билгеләнгән тәртибен үтәргә;

- башкарыла торган эшнәң сыйфатын яхшыртырга, укыту-тренировка, инструктор-методика һәм оештыру-массакуләм эштә югары нәтижеләргә ирешүгә юнәлдерелгән ижади инициатива күрсәтергә;

- үзләренә ышанып тапшырылган укучыларның тормышы һәм сәламәтлеге өчен дәресләр вакытында, шулай ук мәгариф учреждениесеннән читтә үткәрелә торган чаралар вакытында жаваплылык тотарга;

- системалы рәвештә үз һөнәри дәрәжәңне арттырырга;

- биләгән вазыйфага белем бирү турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә аттестация үтәргә;

- эшкә кергәндә һәм даими медицина тикшерүләре, шулай ук эш бирүче юнәлеше буенча чираттан тыш медицина тикшерүләре билгеләнгән законнарда билгеләнгән беренчел тикшерүләр узарга;

- Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә хезмәтне саклау өлкәсендә белем һәм күнекмәләрне укыту һәм тикшерү;

- тәрбияләнүчеләрнәң сәламәтлеген саклауны кайгыртырга, аларның шәхси сәләтләрен, тормыш шартларын өйрәнергә, ата-аналар белән элементдә торырга;

- коллегалар, балалар, ата-аналар (законлы вәкилләр) белән аралашуда корректлык сакларга;

- компьютер грамотасына ия булу, текст мөхәррирләре, электрон таблицалар, электрон почта һәм браузерлар, мультимедиа жиһазлары белән эшләү нигезләрен белү.

4.11. Мәгариф учреждениесе хезмәткәрләрен туплау белем бирү учреждениесенәң уку планы нигезендә билгеләнә торган штат расписаниесе һәм уку сәгатьләре саны нигезендә башкарыла.

4.12. Педагогик эшкә белем дәрәжәсе турында дәүләт үрнәгендә документлар һәм (яисә) квалификация документлары белән расланган педагог хезмәткәрләренәң тиешле вазыйфалары өчен билгеләнгән квалификация характеристикалары таләпләренә жавап бирүче югары яисә урта һөнәри белемле гражданныр кабул ителә.

4.13. Белем бирү учреждениесендә эшләүгә ул суд карары белән яки медицина күрсәткечләре буенча тыелган затлар, шулай ук алдан ниятләнгән авыр һәм аеруча авыр жинаятыләр өчен хөкем ителгән затлар кертелми.

4.14. Эшкә кабул итү хезмәт законнары нигезендә гамәлгә ашырыла. Хезмәткәр белән мәгариф учреждениесе арасында эшкә кабул ителгәндә хезмәт шартнамәсе төзелә. Хезмәт шартнамәсе шартлары Россия Федерациясенә хезмәт турындагы законнарына каршы килә алмый. Эшкә кабул иткәндә хезмәткәр имза куеп мәгариф учреждениесенә Уставы, эчке тәртип кагыйдәләре, хезмәт саклау буенча вазыйфай инструкциялар, инструкциялар һәм боерыклар, хезмәтне саклау кагыйдәләрен үтәү, янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү һәм әлеге Мәгариф учреждениесенә хас башка документлар белән танышырга тиеш. Мәгариф учреждениесе хезмәткәренә хезмәт хақы аның вазыйфай бурычларын һәм хезмәт шартнамәсендә каралган эшләренә башкарган өчен түләп. Мәгариф учреждениесе хезмәткәрләренә хезмәт хақы (вазыйфай окладлар), тариф ставкалары, компенсацияләү һәм стимуллаштыру характерындагы түләүләренә үз эченә ала.

Мәгариф процессы белән бәйлә һәм хезмәткәрнең төп вазыйфалары даирәсенә керми торган өстәмә эшләр башкарган өчен өстәмә түләү билгеләнә.

Хезмәткәрләргә гамәлдәге законнар нигезендә башка өстәмә түләүләр һәм өстәмәләр билгеләнергә мөмкин.

4.15. Педагогик хезмәткәрләренә уку йөкләнеше (педагогик эш) күләме аларның уку планы һәм уку программалары буенча сәгатьләре саныннан, кадрлар белән тәмин ителештән чыгып билгеләнә. Хезмәт хақы ставкасы өчен сәгатьләр нормасын зуррак яисә азрак булган уку йөкләнеше (педагогик йөкләнеш) хезмәткәрнең язма ризалыгы белән генә билгеләнә.

Уку елы башында билгеләнгән уку йөкләнеше күләме, уку елы дәвамында, белем бирү учреждениесе администрациясе инициативасы буенча, уку планнары буенча сәгатьләр санын киметү очракларыннан тыш, киметелә алмый.

4.16. Педагогика хезмәткәренә педагогик эшен мәгариф учреждениесе директоры һәм аның уку-тәрбия һәм спорт-массакуләм эш буенча урынбасарлары тикшереп тора

V Кисәк Белем бирү учреждениесенә компетенциясе һәм жаваплылыгы

5.1. Белем бирү учреждениесе компетенциясенә билгеләнгән эшчәнлек өлкәсенә керә:

1) укучыларның эчке тәртибе кагыйдәләрен, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, башка локаль норматив актларны эшләү һәм кабул итү;

2) белем бирү эшчәнлеген матди-техник яктан тәмин итү, дәүләт һәм жирле нормалар һәм таләпләр, шул исәптән федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә, биналарны жиһазлау;

3) Финанс һәм матди чараларның керүе һәм тотылуы турында Гамәлгә куючыга һәм жәмәгатьчелеккә еллык хисап, шулай ук үз-үзенә тикшерү нәтижәләре турында хисап бирү;

4) әгәр Россия Федерациясенә норматив хокукый актларында башкасы билгеләнмәгән булса, штат расписаниесен билгеләү;

5) «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль закон белән башкасы билгеләнмәгән булса, хезмәткәрләренә эшен кабул итү һәм хезмәт

шартнамаларен өзү, вазыйфаи бурычларны бүлү, хезмэткэрлэргә өстәмә һөнәри белем бирү шартлары тудыру һәм оештыру;

6) мәгариф учреждениесенең белем бирү программаларын эшләү һәм раслау;

7) Мәгариф учреждениесенең гамәлгә куючысы белән килештереп, «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль закон белән башкасы каралмаган булса, мәгариф учреждениесе программасын эшләү һәм раслау;

8) белем бирү учреждениесенә укучыларны кабул итү;

9) уку һәм тәрбия, мәгариф технологияләре, электрон уку тулысынча файдалану һәм камилләштерү;

10) үз-үзенә тикшерү үткәрү, белем бирү сыйфатын бәяләүнең эчке системасы эшчәнлеген тәмин итү;

11) сәламәтлекне саклау һәм ныгыту өчен кирәкле шартлар тудыру;

«Интернет» челтәрендә белем бирү учреждениесенең рәсми сайты булдыруны һәм алып баруны тәмин итү;

13) әлеге Уставта күрсәтелгән мәгариф учреждениесенең эшчәнлек төрләре нигезендә эшләр һәм хезмәтләр күрсәтүгә юридик һәм физик затлар белән шартнамалар төзү;

14) чит ил коллегалары белән тәҗрибә алмашу юлы белән халыкара эшчәнлек алып бару, үз хезмәткәрләрен чит илгә өйрәтү өчен эзерләү һәм жиберү;

15) үз эшчәнлеген планлаштыру һәм, халыкның теге яисә бу эшчәнлек төрләренә ихтыяжыннан чыгып, үсеш перспективаларын билгеләү;

16) Россия Федерациясе законнары нигезендә башка мәсьәләләр.

5.2. Белем бирү учреждениесе эшчәнлеген ревизия органнары, салым органнары, гамәлгә куючы тарафыннан үз компетенцияләре чикләрендә һәм гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5.3. Белем бирү учреждениесе Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә үз компетенциясенә кертелгән вазыйфаларны үтәмәү яисә тиешенчә үтәмәү, уку планы, үз чыгарылыш укучыларының белем бирү сыйфаты нигезендә өстәмә гомуми белем бирү программаларын тулысынча гамәлгә ашыру, шулай ук белем алучыларның һәм мәгариф учреждениесе хезмәткәрләренең сәламәтлеген өчен җаваплы була. Балигъ булмаган тәрбияләнүчеләренең, ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) законнарда каралган хокукларын һәм ирекләрен бозган яки законсыз чикләгән өчен мәгариф учреждениесе һәм аның вазыйфаи затлары Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексы нигезендә административ җаваплылыкка тартыла.

5.4. Мәгариф учреждениесе, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, түләүле мәгариф хезмәтләре күрсәтү, шулай ук физик һәм юридик затларның, шул исәптән чит ил гражданның һәм чит ил юридик затларының ирекле иганәләре һәм максатчан кертемнәре хисабына өстәмә финанс чараларын җәлеп итәргә хокуклы.

5.5. Белем бирү учреждениесе тарафыннан әлеге Уставның 5.1 пунктының 3 бүлегендә күрсәтелгән өстәмә чараларны җәлеп итү норматив һәм (яисә) финанслауның абсолют күләмнәрен гамәлгә куючы акчалары исәбеннән киметүгә китерми.

VI кисәк.

Белем бирү учреждениесе эшчәнлеге белән идарә итү тәртибе

6.1. Мәгариф учреждениесе белән идарә итү Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары, Әлки районының муниципаль хокукый актлары, әлеге Устав нигезендә гамәлгә ашырыла һәм бердәмлек һәм коллегияльлек принципларында төзелә.

6.2. Белем бирү учреждениесенең бердәм башкарма органы булып белем бирү учреждениесе эшчәнлегенә агымдагы житәкчелек итүче директор тора.

6.3. Белем бирү учреждениесендә идарәненең коллегияль органнары: Педагогик советы, Методика советы, Белем бирү учреждениесенең белем бирү процессы хокукларын яклау буенча вәкаләтле хезмәткәрләренә гомуми жылышы формалаштыра.

6.4. Гамәлгә куючы компетенциясенә керә:

- Мәгариф учреждениесенең Уставын һәм аңа карата үзгәрешләренә һәм өстәмәләренә раслау;

- мәгариф учреждениесен үзгәртеп кору һәм бетерү, шулай ук аның төрен үзгәртү;

- тапшыру актын яисә бүлү балансын раслау;

- ликвидация комиссиясен билгеләү һәм арадаш һәм ахыргы ликвидация балансларын раслау;

- мәгариф учреждениесе эшчәнлеге турында мәгълүмат алу;

- мәгариф учреждениесе эшчәнлеген тикшереп торуну гамәлгә ашыру, шул исәптән мәгариф учреждениесенә тапшырылган мөлкәтне билгеләү һәм саклау буенча кулланмау;

- гамәлдәге законнарда һәм әлеге уставта билгеләнгән очрактарда һәм тәртиптә белем бирү учреждениесенә беркетелгән белем бирү учреждениесе белән эш итүгә ризалык бирү;

- белем бирү учреждениесенә беркетелгән яисә белем бирү учреждениесе тарафыннан әлеге мөлкәт сатып алуга бүлүп бирелгән акчалар хисабына сатып алынган артык, файдаланылмый торган яки билгеләнеше буенча файдаланылмый торган мөлкәтне тартып алу;

- кызыксыну белән килешүләр хуплау.

Карарлар мәгариф учреждениесе директоры тарафыннан үтәлүе мәжбүри.

6.5. Әлки муниципаль районы Башкарма комитетының Яшьләр сәясәте һәм спорт бүлеге башлыгы компетенциясенә керә:

- мәгариф учреждениесе директорын билгеләп кую һәм вазыйфаларыннан азат итү, аңа карата бүлүкләү һәм түләтү чараларын куллану;

- Мәгариф учреждениесенең методик житәкчелеге;

- әлеге Уставта каралган төп эшчәнлек нигезендә муниципаль бирем булдыру һәм аны финанс белән тәмин итүне гамәлгә ашыру;

- педагогик хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү һәм аларны яңадан әзерләү эшләрен оештыру;

- белем бирү учреждениесенең штат расписаниесен, уку планын һәм чыгымнар сметасын килештерү;

- мәгариф учреждениесе күрсәтә торган өстәмә түләүле белем бирү хезмәтләренә бәяләренә (тарифларны) килештерү;

- мәгариф учреждениесе эшчәнлеген тикшереп торуны гамәлгә ашыру, Россия Федерациясе законнары белән расланган дәүләт статистик күзәтүе рәвешләре буенча хисаплылыкны жыю һәм гомумиләштерү;

- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында, Әлки районының муниципаль хокукый актларында һәм әлеге Уставта каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

6.6. Белем бирү учреждениесенә турыдан-туры житәкчелек итүне тиешле аттестацияне үткән директор башкара, ул Яшьләр сәясәте һәм спорт бүлеге начальнигы боерыгы белән билгеләнә һәм азат ителә.

6.7. Белем бирү учреждениесе директоры Россия Федерациясенә гамәлдәге законы, муниципаль хокукый актлар һәм әлеге Устав белән берлектә эш итә.

Мәгариф учреждениесе директоры урынбасарлары үз вазыйфасына билгеләнә һәм әлеге вазыйфадан гамәлдәге законнар нигезендә азат ителә.

6.8 Мәгариф учреждениесе директоры компетенциясе:

- үз компетенциясе чикләрендә белем бирү учреждениесе исеменнән эшли һәм аны барлык учреждениеләрдә һәм оешмаларда ышанычнамәсез тәкъдим итә;

- мәгариф учреждениесе исеменнән шартнамәләр, контрактлар төзи, ышанычнамәләр бирә;

- ел саен укучыларның башлану һәм тәмамлану вакытларын раслый;

- үз компетенциясе чикләрендә Мәгариф учреждениесенә барлык хезмәткәрләре һәм укучылары өчен мәжбүри булган күрсәтмәләр, боерыклар, нигезләмәләр һәм башка актлар бастырып чыгара;

- гамәлгә куючы раслауга яңа редакциядә Устав кертә, шулай ук аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертә;

- бухгалтерлык һәм финанс документларын имзалай;
штат расписаниесе раслый;

- хезмәткәрләрне вазыйфасына билгеләп куя һәм вазыйфасыннан азат итә, Россия Федерациясенә Хезмәт кодексы нигезендә алар белән хезмәт килешүләре төзи;

- мәгариф учреждениесе тарафыннан гамәлгә куючы белән килештереп күрсәтелә торган өстәмә түләүле белем бирү хезмәтләренә бәяләрне (тарифларны) раслый;

- Мәгариф учреждениесе хезмәткәрләренә хезмәтенә түләү тәртибен раслый;

- өстәмә гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыра;

- мәгариф учреждениесенә гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә шәхси счетларын ача;

- Мәгариф учреждениесенә эшчәнлегенә турында гамәлгә куючыга, Яшьләр сәясәте һәм спорт бүлегенә һәм жәмәгатьчелеккә хисап тапшыра;

- мәгариф учреждениесе мөлкәте белән гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә житәкчелек итә һәм мәгариф учреждениесенә беркетелгән мөлкәтне билгеләү буенча саклау һәм куллану өчен җаваплылык тота;

- Мәгариф учреждениесе эшчәнлегенә өчен гамәлгә куючы каршында үзенә функциональ бурычлары чикләрендә җаваплы;

- гамәлгә куючы белән Мәгариф учреждениесе катнашында килешү

төзүне килештерә;

- гамәлгә куючы белән алдан билгеләнгән тәртиптә эре килешүләр кылуны килештерә;

- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, Әлки районының муниципаль хокукый актлары һәм әлеге Устав нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

6.9. Директор Мәгариф учреждениесе эшчәнлеген өчен гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы. Директор башка эш бирүчедә дә бер үк вакытта эшләү хокукына ия түгел.

6.10. Педагогик совет белем бирү процессының төп мәсьәләләрен карау өчен мәгариф учреждениесенен даими эшләүче органы булып тора.

Педагогика советы составына мәгариф учреждениесе директоры урынбасарлары, педагогик хезмәткәрләр керә.

Педагогика советы рәисе - директор. Педагогика советы секретаре мәгариф учреждениесе директоры боерыгы белән билгеләнә.

Педагогика советы карарлары белем бирү учреждениесенен коллективы өчен тәкъдим ителә. Директорның боерыгы белән расланган Педагогика советы карарлары үтәлү өчен мәҗбүри.

6.11. Педагогика советы компетенциясенә керә:

- белем бирү процессын методик тәэмин итү мәсьәләләрен карау;

- уку планы турында фикер алышу һәм кабул итү;

- укучыларны икенче төркемгә күчерү яисә аларны кабат укуга елына калдыру турындагы мәсьәләләрне карау;

- укучыларны куып чыгару турындагы карарны тикшерү һәм килештерү;

- белем бирү учреждениесенен укуга процессын оештыру һәм эш режимы турында карар кабул итү;

- мәгариф учреждениесенен педагогик хезмәткәрләрен бүләкләүнең төрле төрләренә тәкъдим итү (рәхмәт, премия, кыйммәтле бүләк, мактау грамотасы белән бүләкләү, “Һөнәре буенча иң яхшы” исемгә тәкъдим итү, дәүләт бүләкләренә тәкъдим итү);

- кадрларның квалификациясен күтәрү һәм яңадан әзерләү мәсьәләләре; өстәмәләреннән төрләрен һәм күләмнәрен билгеләү, хезмәт өчен түләүгә җибәрелә торган акчалар чикләрендә кызыксындыру характерындагы башка түләүләрне дә өстәп түләү;

- укуга-тренировка процессындагы уңышлары һәм грамоталар, кыйммәтле бүләкләр, район башлыгы премияләре өчен укучылар бүләкләү турында карар кабул итү;

- мәгариф учреждениесе советына үз вәкилләрен сайлау;

- Педагогика хезмәткәрләреннән мәгълүматларын һәм хисапларын, мәгариф һәм яшь буынны тәрбияләү мәсьәләләре буенча мәгариф учреждениесе белән үзара эш итүче оешмалар һәм учреждениеләр вәкилләреннән докладларын, шул исәптән мәгариф учреждениесенен санитария-гигиена режимының үтәлешен, белем алучыларның хезмәтен, тормышын һәм сәламәтлеген саклауны тикшерү турындагы хәбәрләрне һәм учреждениенен белем бирү эшчәнлегеннән башка мәсьәләләрен тыңлый.

6.12. Педагогика советының чираттан тыш утырышы составының кимендә өчтән бере таләбе буенча уздырыла.

6.13. Педагогика советы утырышы, эгэр анда Педагогика советынын кимендэ 2/3 эгъзасы катнашса, хокуклы дип санала. Карарлар гади күпчелек тавыш белэн кабул ителэ һәм рекомандация характерында була, тавышларның саны тигез булганда Педагогика советы рәисе тавышы хәлиткеч булып тора.

6.14. Педагогик совет карарлары беркетмә белэн рәсмиләштерелә. Беркетмәләр рәис һәм сәркатип тарафыннан имзалана.

Беркетмәнең номеры уку елы башыннан алып барыла.

6.15.Тренер-методик совет.

Мәгариф учреждениесендә белем бирү процессын, программаларын, аның эшчәнлегә рәвешләрен һәм ысулларын, педагогик хезмәткәрләреннән осталыгын булдыруга юнәлтелгән методик эш алып барыла. Шул максат белән мәгариф учреждениесендә белем бирү учреждениесеннән тренерлар-методик советы турындагы Нигезләмә нигезендә эш итүче тренер-методик совет төзелә.

Белем бирү учреждениесе тренер-методик советы составына мәгариф учреждениесе директоры урынбасары, инструктор-методист, мәгариф учреждениесеннән педагогик хезмәткәрләре керә. Белем бирү учреждениесеннән тренер-методик советы:

- укуту-тренировка процессының сыйфатын яхшыртуга ярдәм итә;
- еллык һәм перспективалы уку планнарын эшли;
- педагогик яңалык, ижади эзләнүне хуплай;
- педагогик хезмәткәрләреннән методик яктан тәэмин итүне оештыра.

6.16.Гомуми хезмәт коллективы жыелышы.

Хезмәт коллективының гомуми жыелышы Белем бирү учреждениесеннән даими эшләрчә идарә органы булып тора. Хезмәт коллективының гомуми жыелышының төп бурычы булып белем бирү учреждениесеннән хезмәт коллективы тормышындагы мөһим мәсьәләләреннән коллегиаль хәл итү тора.

Белем бирү учреждениесеннән хезмәт коллективын белем бирү учреждениесе эшчәнлегендә хезмәт шартнамәсе нигезендә катнашучы барлык гражданныр тәкъдим итә.

Хезмәт коллективының гомуми жыелышын мәгариф учреждениесеннән хезмәт коллективының гомуми жыелышы рәисе житәкли.

Хезмәт коллективының гомуми жыелышы, эгэр анда Мәгариф учреждениесе хезмәткәрләреннән исемлек составының кимендә өчтән икесе катнашса, хокуклы дип санала. Хезмәт коллективының гомуми жыелышы карарлары күпчелек тавыш белэн кабул ителә.

Хезмәт коллективының гомуми жыелышының законнар нигезендә һәм аның вәкаләтләре чикләрендә кабул ителгән карары Белем бирү учреждениесе администрациясе, мәгариф учреждениесе коллективының барлык эгъзалары тарафыннан үтәлү мәжбүри.

Мәгариф учреждениесеннән хезмәт коллективының гомуми жыелышы елына кимендә бер тапкыр жыела.

6.17. Хезмәт коллективының гомуми жыелышы хокуклы: мәгариф учреждениесе белән идарә итүдә катнашу; күмәк шартнамә, эчке хезмәт тәртибе һәм хезмәт тәртибе кагыйдәләре һәм хезмәт коллективы компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча башка документлар турында фикер алышу һәм кабул итү; гамәлгә куючыга, шулай ук дәүләт

органнарына һәм жирле үзидарә органнарына, ижтимагый оешмаларга тәкъдимнәр һәм гаризалар белән чыгарга.

VII Кисәк

Белем бирү учреждениесенең мөлкәте һәм финанслары.

7.1. Мәгариф учреждениесенең милке аңа Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә оператив идарә итү хокукында беркетелә. Белем бирү учреждениесе устав бурычларын үтәү өчен кирәкле жир кишәрлеге аңа даими (вакыты чикләнмәгән) файдалану хокукында бирелә.

7.2. Белем бирү учреждениесенең мөлкәтен формалаштыру чыганагы булып тора: - Гамәлгә куючыдан даими һәм бер тапкыр кергән керемнәр; - юридик һәм физик затларның ирекле мөлкәт кертемнәре һәм иганәләре; - оператив идарә хокукында белем бирү учреждениесенә беркетелгән мөлкәт; - товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләренә сатудан керем; - Мәгариф учреждениесе милкеннән алына торган керемнәр; - закон белән тыелмаган башка керемнәр.

7.3. Белем бирү учреждениесе, гамәлгә куючының ризалыгыннан башка, үзенә беркетелгән яки мәгариф учреждениесе тарафыннан мондый мөлкәтне сатып алуга гамәлгә куючы тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар, шулай ук күчемсез мөлкәт хисабына аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәт белән эш итәргә хокуклы түгел. Мөлкәт, шул исәптән күчемсез милек белән оператив идарә итү хокукындагы калганнарда мәгариф учреждениесе, гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса, мөстәкыйль эш итәргә хокуклы.

7.4. Белем бирү учреждениесенә беркетелгән яисә әлеге мөлкәтне сатып алуга гамәлгә куючы бүлеп биргән акчалар исәбеннән сатып алынган күчемсез мөлкәт, шул исәптән аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәт, билгеләнгән тәртиптә аерымланган исәпкә алынырга тиеш.

7.5. Муниципаль биремне үтәүгә бирелгән субсидия күләме кимү аны үтәү срогы дәвамында бары тик муниципаль бирем үзгәргәндә генә гамәлгә ашырыла. Мәгариф учреждениесе муниципаль биремне үтәүдән баш тартырга хокуклы түгел.

Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итү, гамәлгә куючы белем бирү учреждениесенә беркетелгән яисә белем бирү учреждениесенә мондый мөлкәтне, салым түләү чыгымнарын, салым салу объекты буларак тиешле мөлкәт таныла торган жир кишәрлекләре буенча үзенә бүлеп бирелгән акчалар исәбеннән сатып алынган күчемсез мөлкәтне һәм аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәтне тотуга чыгымнарны исәпкә алып башкарыла. Күчемсез мөлкәтне һәм аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәтне гамәлгә куючы ризалыгы белән арендага тапшырган очракта, мәгариф учреждениесенә яисә белем бирү учреждениесенә мондый мөлкәтне сатып алуга гамәлгә куючы тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар исәбеннән беркетелгән, мондый мөлкәтнең эчтәлеген финанс белән тәмин итү гамәлгә ашырылмый.

7.6. Эре килешү Мәгариф учреждениесе тарафыннан гамәлгә куючының алдан ризалыгы белән генә башкарылырга мөмкин. Акча белән эш итү, башка мөлкәтне читләштерүгә (федераль закон нигезендә мәгариф учреждениесе мөстәкыйль рәвештә эш итәргә хокуклы), шулай ук мондый алыш-биреш бәясә яисә читләштерелә торган яки тапшырыла торган

мөлкәт хақы мәгариф учреждениесе активларының соңгы хисап датасына билгеләнә торган баланс бәясенә 10 процентыннан артыграк булган шартта, мондый мөлкәтне файдалануга яки залогка тапшыру белән бәйлә алыш-биреш зур алыш-биреш дип таныла. Мөрәжәгатьне бозып башкарылган килешү Мәгариф учреждениесенә яки аның гамәлгә куючысы дәгъвасы буенча дәрәс түгел дип танылырга мөмкин, әгәр башка якның Мәгариф учреждениесенә башлангыч ризалыгы булмау турында белүе яки белергә тиешлеге исбатланса. Беләм бирү учреждениесе директоры беләм бирү учреждениесе алдында, федераль закон кысаларында таләпләрне бозып, зур алыш-биреш ясау нәтижәсендә, мәгариф учреждениесенә китерелгән зыян күләмендә жаваплылык тотат.

7.7. Беләм бирү учреждениесенә мөлкәтне һәм чаралары аның балансында чагыла һәм әлеге Устав билгеләгән максатларга ирешү өчен кулланыла.

7.8. Беләм бирү учреждениесе керемнәре аның мөстәкыйль карамагына керә һәм, гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса, алар өчен булдырылган максатларга ирешү өчен файдаланыла.

7.9. Беләм бирү учреждениесе үзенә беркетелгән милекне һәм аны гамәлгә куючы бүлеп биргән акчага сатып алынган мөлкәтне әлеге Уставта беркетелгән максатларны һәм эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен генә файдалана.

7.10. Беләм бирү учреждениесе кредит оешмаларында депозитларда акча урнаштырырга, шулай ук, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, кыйммәтле кәгазьләр белән килешүләр башкарырга хокуклы түгел.

VIII кисәк.

Хезмәтне саклау.

8.1. Директор, эш һәм саклау турындагы гамәлдәге законнар нигезендә бурычлы: законнарда каралган чараларны тулысынча үтәүне тәмин итәргә; хезмәтне саклау һәм хезмәт шартларын яхшырту, житештерү травматизмын һәм һөнәри авыруларны профилактикалау буенча чараларны, аларны тормышка ашыру өчен кирәкле күләмнәренә күрсәтеп, күздә тотарга; хезмәткәрләргә сәламәт һәм имин хезмәт шартлары тәмин итү;

- хезмәткәрләргә тиешле санитар-көнкүреш хезмәте күрсәтүне оештыруны тәмин итәргә;

- гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә хезмәткәрләрнең хезмәт һәм ял режимын тәмин итәргә;

- хезмәткәрләрне уку туны, инструктаж һәм хезмәткәрләрнең хезмәтне саклау буенча нормалар, кагыйдәләр һәм инструкцияләр буенча беләннәрен тикшерүне тәмин итәргә;

- хезмәткәрләргә хезмәт шартлары һәм аларны саклауның торышы, сәламәтлеккә зыян килүнең гамәлдәге куркынычы һәм шәхси яклау чаралары, компенсацияләр һәм гарантияләр турында мәгълүмат бирергә;

- хезмәткәрләрне гамәлдәге законнар нигезендә коллектив һәм шәхси яклау чаралары белән тәмин итәргә;

- авария килеп туганда хезмәткәрләрнең гомерен һәм сәламәтлеген

саклау буенча кирәкле чаралар, шул исәптән зыян күрүчеләргә беренче медицина ярдәме күрсәтү буенча тиешле чаралар күрүне тәэмин итәргә;

- хезмәткәрләргә законнарда билгеләнгән гарантияләр һәм компенсацияләр бирергә;

- хезмәт шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклау, житештерүдә имгәнүләрне һәм һөнәри авыруларны профилактикалау чараларын, аларны гамәлгә ашыру өчен кирәкле күләмдә акча күрсәтеп, алдан карау;

- Хезмәтне саклау мәсьәләләре буенча мәгариф учреждениесе хезмәткәрләренә аттестация уздыруны тәэмин итәргә;

- хезмәт шартларына йогынты ясый торган уңайсыз факторларны ачыклау буенча эш урыннарын аттестацияләүне тәэмин итү;

- хезмәтне саклау торышын тикшерү, хезмәтне саклау турындагы законнарны үтәүне, шулай ук бәхетсезлек очраklarын һәм һөнәри авыруларны тикшерү өчен дәүләт күзәтчелеге һәм контроле, жәмәгать контроле органнары вәкилләреннән тоткарлыксыз файдалануны тәэмин итәргә; хезмәтне саклау һәм хезмәт шартларын яхшырту, житештерү травматизмын һәм һөнәри авыруларны профилактикалау буенча чараларны, аларны тормышка ашыру өчен кирәкле чаралар һәм күләмнәрне күрсәтеп, күздә тотарга.

8.2.Белем бирү учреждениесе директоры мәгариф учреждениесе хезмәткәрләренә законнарда билгеләнгән тәртиптә сәламәт һәм имин хезмәт шартлары тәэмин итмәгән өчен жаваплы.

8.3.Хезмәткәрләр хезмәт һәм хезмәтне саклау турындагы гамәлдәге законнар нигезендә бурычлы:

- намуслы эшләргә, хезмәт дисциплинасын сакларга, администрация күрсәтмәләрен вакытында һәм төгәл үтәргә, мәгариф учреждениесе милкенә сак карарга;

- хезмәтне саклау, техника иминлеге, янгынга каршы иминлек таләпләрен үтәргә;

- шәхси һәм күмәк яклау чараларын дәрәжә кулланырга;

- эшләрне куркынычсыз ысулларга һәм алымнарга өйрәтүне, хезмәтне саклау буенча инструктаж, эш урынында стажировка үтүне һәм хезмәтне саклау таләпләрен белүләрен тикшерүне үтәргә;

- шунда ук турыдан-туры яисә югарырак житәкчегә кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә куркыныч янауы теләсә кайсы вәзгыять турында, производствода булган һәр бәхетсезлек очрагы турында яисә сәламәтлеге торышы начараю турында, шул исәптән һөнәри авыру билгеләре турында хәбәр итәргә;

- мәжбүри рәвештә алдан (эшкә кергәндә) һәм вакытлы (хезмәт эшчәнлеге дәвамында) медицина тикшерүләре узарга

IX кисәк. Белем бирү учреждениесе эшчәнлеген регламентлаштыру.

9.1. Белем бирү учреждениесе килешү төзи һәм аның эшчәнлегенә регламентлаштыручы түбәндәге локаль актлар чыгара: нигезләмә, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләре, боерыклар, инструкциялар, расписаниеләр, графиклар һ.б.

9.2.Белем бирү учреждениесенең локаль актлары һәм шартнамәләре

гамәлдәге законнарға һәм әлеге Уставка каршы килә алмый.

X кисәк. Белем бирү учреждениесенең халыкара эшчәнлеге.

10.1.Россия Федерациясенең Мәгариф өлкәсендә халыкара хезмәттәшлеге Россия Федерациясе законнары һәм Россия Федерациясенең халыкара килешүләре нигезендә гамәлгә ашырыла. Әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә Россия Федерациясе законнарында каралган башка кагыйдәләр билгеләнгән булса, халыкара шартнамә кагыйдәләре кулланыла.

10.2. Белем бирү учреждениесе мәгариф өлкәсендә, Россия Федерациясе законнары һәм “Россия Федерациясендә мәгариф турында”гы Федераль законда каралган башка рәвешләр нигезендә, чит ил оешмалары һәм гражданнар белән мәгариф мәсьәләләре буенча шартнамәләр төзү юлы белән, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары нигезендә халыкара мәгариф өлкәсендә катнаша.

XI кисәк. Белем бирү учреждениесен үзгәртеп кору һәм бетерү тәртибе.

11.1. Белем бирү учреждениесе, мәгариф турындагы Федераль законнарда каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып, граждан законнарында билгеләнгән тәртиптә яңадан оештырыла яисә бетерелә.

11.2. Мәгариф учреждениесен үзгәртеп кору һәм бетерү турындагы карарны гамәлгә куючы тарафыннан мондый карарның нәтижәләрен бәяләү комиссиясенең уңай бәяләмәсе нигезендә кабул итү рәхсәт ителә.

11.3.Белем бирү учреждениесен үзгәртеп оештыру яки бетерү турында карар кабул итү нәтижәләрен бәяләүне уздыру тәртибе, бу бәяләүнең критерийларын да кертеп, мондый карарның нәтижәләрен бәяләү буенча комиссия төзү һәм аның тарафыннан бәяләмәләр эзерләү тәртибе Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең вәкаләтле органы тарафыннан билгеләнә.

XII кисәк. Йомгаклау нигезләмәләре.

12.1.Әлеге Устав белән жайга салынмаган мөнәсәбәтләр гамәлдәге законнар белән регламентлана.

12.2.Әлеге Устав дәүләт теркәве үткән вакыттан үз көченә керә.

12.3. Әлеге Уставка барлык үзгәрешләр һәм өстәмәләр гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

12.4.Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр аларны дәүләт теркәве узганнан соң үз көченә керә.

12.5.Уставны дәүләт теркәвенә алганнан соң, шулай ук ана үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертелгәннән соң, Мәгариф учреждениесе бер атна эчендә әлеге тиешенчә таныклаган Уставның күчермәсен гамәлгә куючыга тапшырырга тиеш.